

	Object: Ámos Imre: Szalonnás csendélet festőpárral Museum: Herman Ottó Múzeum, Miskolc Görgey u. 28. 3529 Miskolc +36 46 560 170 Collection: Kövesi Gyűjtemény Inventory number: HOM_KGY_KI_2016.21.

Description

„A Szalonnás csendéleten a képtér legnagyobb részét kitöltő, fenyegetően vörös asztalon zöld terítő, rajta szalonnát és citromot tartó tálca, üvegpalack és egy eldőlt pohár kapott helyet. Az asztal mögött zavarba ejtő pozícióban bukkan fel Ámos és Anna Margit arca: a kompozícióban elfoglalt helyükre csak az adhat magyarázatot, hogy nem testi valójukban, 'csupán' egy falnak döntött kettős portré révén váltak a kép szereplőivé. A szalonna egy 1938. decemberi naplóbejegyzés tanúsága szerint a festőházaspár létminimumon tengetett hétköznapijainak megszokott reggeli és esti étele volt, míg a citrom talán gazdag és szerteágazó, már a 17. századi holland mesterek által is előszeretettel kiaknázott szimbolikus tartalma miatt került a kompozíció centrumába. Még messzebb és bizonytalanabb irányokba vezető asszociációkra készítet a teli üvegpalack és az üres, felborult pohár motívuma. Előbbi Ámos portréjába vág (hatásos, szinte Derkovitsot és Vajdát idéző vizuális gegként rajzolva meg a festő tágra nyílt szemét), utóbbi Anna Margit arcképéhez került közel. A pozitív és negatív formák, illetve a tárgyakhoz kötött funkciók – kitöltő és befoglaló – karaktere miatt a csendélet ezen elemeit a férfi és női princípium szimbólumaiként értelmezhetjük. Továbbá az asszociációs mezők egyre ingoványosabb talaján a felborult pohár motívumában talán egy családi trauma kitörölhetetlen emlékére ismerhetünk. Az értelmezés ezen a szinten már az önkényes interpretáció határát súrolja, nem több tétova próbálkozásnál, melyet Ámos naplójának 1939. augusztus elsejei bejegyzése indukál. E sorokat azután írta, hogy Anna Margit Szentendréről Budapestre utazott, magára hagyva a gondolataival viaskodó festőt: »Borzasztó egyedül érzem magam most, hogy bement Pestre, sajnos olyan dolog megakadályozására, amit pedig nagyon szeretnénk.« Az ábrázolás metafizikus jellegét aláhúzza az irreális fénykezelés: míg a kosár árnyéka balra, az üvegé jobbra vetül, a kiürült pohár irányába.” (Molnos Péter: A titkos gyűjtemény, Budapest, 2013, 88–89.)

Basic data

Material/Technique:

Vászon / Olaj

Measurements:

59,5 x 83,5 cm

Events

Collected	When	
	Who	István Kövesi (1911-1981)
	Where	Budapest
Painted	When	1942
	Who	Imre Ámos (1907-1944)
	Where	

Keywords

- Expressionism
- Painting
- Still life

Literature

- Haulisch Lenke (1977): *A szentendrei festészet*. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Kolozsváry Marianna (szerk.), Kőbányai János (tanulmány) (2013): *Ámos Imre. A háború örvényében 1937-1944. Kiállítási katalógus*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Kopin Katalin (2015): *Ámos Imre*. Kossuth Kiadó, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Molnos Péter (2013): *A titkos gyűjtemény*. Kieselbach Galéria, Budapest
- Petényi Katalin (1982): *Ámos Imre*. Corvina Kiadó, Budapest